

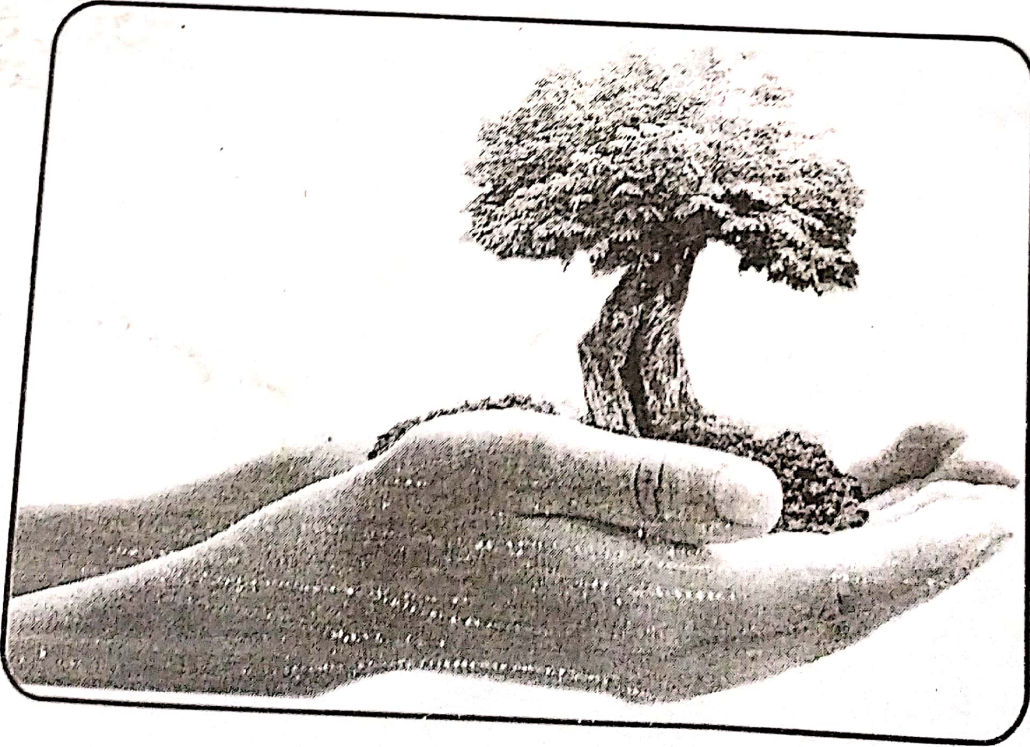
महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

पर्यावरण प्रकल्प कार्य पुस्तिका

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

प्रमाणपत्र

प्रमाणपत्र देण्यात येते की, कुमार / कुमारी ~~कुमारे~~ निकीता

समेत

इयत्ता B.Sc - T.Y हजेरी क्रमांक _____

शैक्षणिक वर्ष २०-२०

मधील प्रकल्प कार्य

परिसंस्था आणि परिसंस्था

या विषयावर मार्गदर्शक शिक्षक / प्राध्यापकाच्या मार्गदर्शनाखाली अपेक्षित सर्व कामकाज, माहिती संकलन व अहवाल लेखन विद्यापीठाच्या कला लेखन नियमाप्रमाणे प्रकल्प कार्य तयार केलेले आहे. सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित विद्यार्थ्यांने स्वतः संकलित केलेले आहे.

सदर प्रकल्प कार्य हे संबंधित विद्यार्थ्यांने स्वतः संकलित केलेल्या लेखन सामग्रीवर आधारित असून स्वतःच्या हस्ताक्षरात लिहिले आहे.

दिनांक :

Reddy
मार्गदर्शक

परिक्षक

Reddy
प्राचार्य / उपप्राचार्य
Principal
Maharashtra Mahavidyalaya
Nilanga 413521 Dist Latur

महाराष्ट्र शिक्षण समिती द्वारा संचलित

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंगा

ता. निलंगा जि. लातूर

पर्यावरण

प्रकल्प कार्य लेखन वही

(Environmentakl Project Work Book)

विद्यार्थ्यांचे नांव — गुमटे निकीता स्नेहा

वर्ग B.Sc - T.Y — तुकडी ————— क्रमांक —————

प्रकल्प कार्याचे शिर्षक — परिसंस्था आगि परिसंस्थेचे

सहल्लव

प्रकल्प स्वरुप : वैयक्तीक / गटामध्ये :

१) —————

२) —————

३) —————

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नाव : — श्यामा चौधरी मंडम

प्रकल्प मार्गदर्शकाचे नांव : —————

परिसंस्था आणि परिसंस्थेचे महत्त्व

परिसंस्था :

पृथ्वीवरील विशाल जीवसंहतीचे लहान एकक. परिसंस्था ही संज्ञा परि (भ्रूवतालचे) हा उपसर्ग संस्था या शब्दाला जोडून तयार झालेली आहे. परिसंस्थेत सजीव (वनस्पती, प्राणी, आणि सूक्ष्मजीव) आणि त्यांच्या पर्यावरणातील अजैविक घटक (हवा, पाणी, खनिजे, माती) एकत्र राहतात आणि ते एकमेकांवर अवलंबून असतात.

परिसंस्थेत जे घटक असतात त्यांना एकत्रित राहण्यासाठी सक्षम अशी स्थिती असते. आणि तिच्यात स्वयंविकासाची क्षमता असते. कोणत्याही परिसंस्थेत सजीव - सजीव आणि अजीव - पर्यावरण अशा आंतरक्रिया व्यापक स्तरावर घडून येत असतात. त्यामुळे परिसंस्थेचा विस्तार केवढाही असू शकतो. काही परिसंस्था नैसर्गिक प्रदेषा (खड्या) विशाल तर काही परिसंस्था नदी, तळ, वने अशा लहान विस्ताराच्या असतात.

परिसंस्थेतील अशा घटकांचे ठळक दोन गट पडतात.

१) अजैविक , २) जैविक

१) अजैविक घटकांत हवा, पाणी, सूर्यदा, खडक इ. भौतिक आणि रासायनिक घटकांचा समावेश होतो. या घटकांच्या प्रमाणात बदल झाल्यास त्यांचा अजीवांच्या गणसंख्येवर विपरीत परिणाम होतो. अजीवांच्या प्रत्येक प्रजातीमध्ये अजैविक घटकांचा परिणाम अहम करण्याची एक मर्यादा असते.

२) जैविक घटकांत जीवावस्थातील वनस्पती व प्राणी यांचा समावेश होतो. जैविक घटकांच्या अन्न माल विषयाच्या पद्धतीनुसार त्यांचे उत्पादक, शिकारक व अपघटक अशा तीन भूतांत वर्गीकरण केले जाते. हरित वनस्पती आणि जैवाल हे प्रकल्पा संश्लेषणाद्वारे पृथ्वीव्यावस्थेतील असे द्वितीय पदार्थापासून सेंद्रिय पोषक घटक स्वरूपात स्वतःचे अन्न तयार करतात. त्यांना उत्पादन किंवा स्वशोषी म्हणतात. उत्पादकांनी तयार केलेल्या अन्नाचे शिकार करणाऱ्या अजीवांना शिकार किंवा शोषी म्हणतात. अन्नशिकारणाच्या पद्धतीनुसार या शिकारकांचे लक्षणशिकारक, मांस-शिकारक व सर्वशिकारक असे प्रकार खालीलप्रमाणे पडतात.

